

Védvonal határán - Mikháza

Mezítlábbal a történelembe

BME - Exploratív Építészeti Tanszék

Tudományos Diákköri Konferencia

Készítette: Antal Jázmin, Szőke Zita Szonja

Konzulens: Terbe Rita DLA

2022.11.02.

Tartalomjegyzék:

Absztrakt

Bevezetés

Dolgozat célja

Történeti áttekintés

Mikháza történelme, településtörténet

Ókori Róma

A Szentföld

A mikházi templom és a kolostor

Jelentékteljes események

Jelen

Munkafolyamat

Helyszín vizsgálata

Tervezés

Mezítlábas Sétány

Közösségi terek

A “reclaim jegyében”

Anyaghasználat

Műleírás

Forrásaink

Absztrakt

Tervünk alapja Erdélyben, a Maros megyei Mikháza településének sajátosságára épül. A kis falu magában hordozza a községre jellemző hagyományos építészeti jegyeket, emellett különlegessége, hogy több mint 10 éve itt fedezték fel a romjait a római Limes védelmi rendszernek, amely Dacia-t, a római provincia keleti határát, szegélyezte.

Koncepciónk, a tervezési helyszín újraértelmezése, átépítése, oly módon, hogy egy átmenetet képezzen, amely a település tradicionális népi építészetét, és az ókori római múltja között jelenik meg. Elsődlegesen meghatározó számunkra az erdélyi táj szépsége, a falu nyugodt hangulata és a település történelmi jelentősége volt. Majd a korszakokat áthidaló, kortárs, közös építészeti egységet képviselő vendéglátó központ kihívásokkal teli tervezése egyértelműsítette a motivációnkat a téma iránt.

Elképzeléseinket meghatározza, hogy lehetne a múltat, a hagyományt méltóan integrálni a jelenbe, összhangba hozni a modern építészettel.

Pályázatunkban arra a kérdésre szeretnénk választ adni, hogy mi az elméleti és gyakorlati eszköztára a történelmi korok és a jelen összhangolt építészetének?

Alapvető gondolatunk a vendéglátó központról, a "reclaim" jegyében született, szeretnénk minél többet megőrizni az eredeti építményekből, melyek a telken találhatóak.

Kulcsszavaink: római Limes, anyagszerűség, fa - kő, boronafal - római út, zöld, természet, helyi íz, csend, egyszerűség

Ezeket figyelembe véve szándékunk megválaszolni a bennünk megfogalmazódott kérdéseket, harmóniát kialakítani a korszakok között. Javaslatot teszünk arra, hogy tudnánk ezt az esszenciát úgy megtartani, hogy az nem vész el, mégsem korlátozza az újat, a jelent.

Célunk, hogy a központ egyszerre szolgálja ki a helyi lakosok, az ide látogató turisták, a régészek és kutatók igényeit is.

A tervezés során szeretnénk kidolgozni egy olyan összefogó építészeti értelmezést, amely végigkíséri koncepciónk kialakítását és képes magába foglalni mindazt, ami Mikházában értékes, kedves számunkra.

Our plan is based on the specificity of the settlement of Mikháza in Mares County, Transylvania. The small village has all the traditional architectural features of a village, but it is also unique in that more than 10 years ago the ruins of the Roman Limes defensive system, which flanked Dacia, the eastern border of the Roman province, were discovered here.

Our concept is to reinterpret and rebuild the design site in such a way as to form a transition between the traditional vernacular architecture of the settlement and its ancient Roman past. The beauty of the Transylvanian landscape, the tranquil atmosphere of the village and the historical significance of the settlement were of primary importance to us. Then, the challenging design of a contemporary hospitality centre that bridged the ages and represented a common architectural entity clarified our motivation for the theme.

Our vision was to integrate the past and tradition into the present in a way that would be in keeping with modern architecture.

In our application, we want to answer the question: what are the theoretical and practical tools for harmonising architecture from the past and the present?

Our basic idea of a hospitality centre was born in the spirit of "reclaim", we want to preserve as much as possible of the original buildings that are located on the site.

Our key words: roman Limes, materiality, wood - stone, pine - roman road, green, nature, local flavour, silence, simplicity

Taking these into account, we intend to answer the questions we have, to create a harmony between the periods. We propose a way to preserve this essence in a way that does not limit the novelty of the present.

Our aim is that the centre should serve the needs of local residents, tourists, archaeologists and researchers.

In the design process, we want to develop a coherent architectural interpretation that will guide the development of our concept and encompass all that is precious and dear to us in Mikháza.

Bevezetés

A dolgozatunk témája a mikházi tervezési helyszín újraértelmezése és átépítése, oly módon, hogy átmenetet képezzen, a település tradicionális népi építészete és az ókori római múltja között. Izgalmas kérdéseket tettünk fel ezzel kapcsolatban, például, hogy egy ilyen hagyományos építészeti környezetbe, hogyan illenek bele a kortárs építészeti jegyek, ennek mi az elméleti és gyakorlati eszköztára, mi a történeti korok és a jelen összehangolt építészetének funkcionális kapcsolata.

Mikházi táj

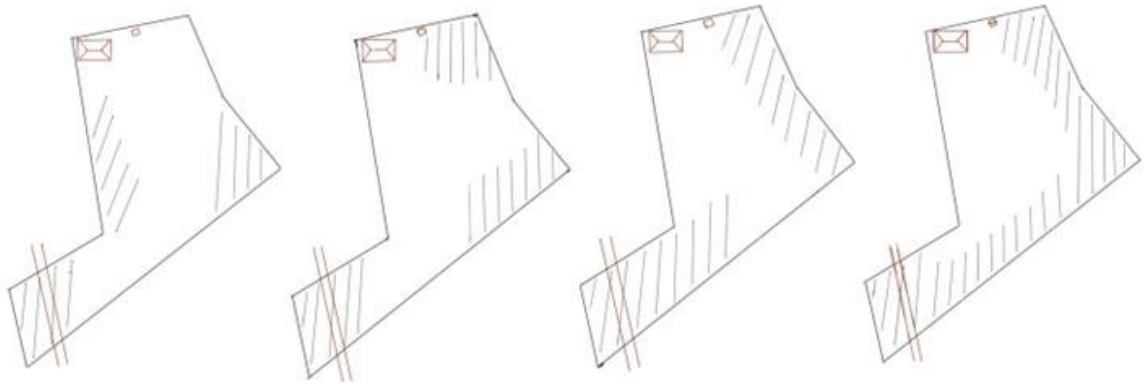
Dolgozat célja

Kutatásunk két fő nézőpontból indult el, az egyik a történelmi áttekintés, hiszen Mikháza nemes és tartalmas múltra tekint vissza, melynek feldolgozása az egyik kulcseleme a tervünknek. A rendelkezésre álló források segítségével választottuk meg a Sétány elemeit, amelyek lehetővé teszik a korszakok közötti utazást, emellett valóság-hű élményt nyújt, mindezt mezítláb lehet megtenni.

A másik aspektus, a területen lévő közösségi terek megalkotása, és újraalkotása volt, az új elemek integrálása a környezetbe, ezen felül a helyi kialakult milió megtartása. Ennek következtében a telken található régi épület megőrzése, a tradicionális kapuzat és kerítés restaurálása is fontos volt számunkra, ezekkel együtt tudott teljessé válni a koncepció. Az átfogó kutatásból szerzett tudás alapján javaslatot tettünk a közösségi szerepet betöltő tervezési helyszín funkciójára és felhasználására.

Célunk egy olyan közösségi tér megalkotása volt, mely egyszerre elégíti ki az itteni lakosok és az idelátogatók igényeit is. Tervünk, a helyi sajátosságok magába foglalásával és a település múltjának megértésével hoz létre egy új értéket a település számára.

BEÉPÍTÉS

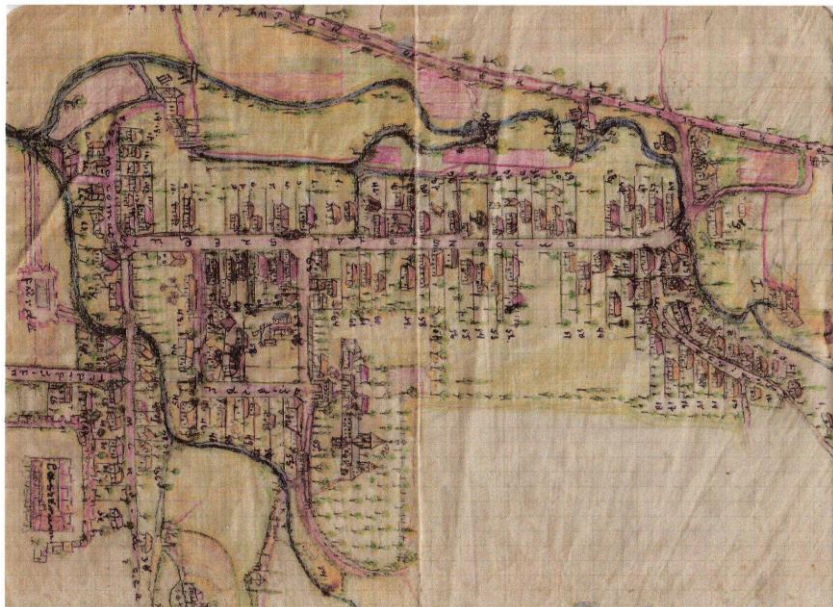

Beépítési ötletek

Történeti áttekintés

Mikháza történelme és településtörténete

Mikháza egy kis falu Maros megyében, Erdélyben. Főútján haladva érdemes arra gondolni ki járhatta előttünk. Sétáltak rajta római légiók, ferences szerzetesek, magyar papok, nemesek, székelyek, de tiporták törökök, kurucok és labancok is.

Településtérkép

Ókori Róma

A településről az első feljegyzések a római korból maradtak ránk. Mikháza adott otthont a Limes vonalán húzódó római provincia keleti határánál lévő Castrum Stativumnak. A „castrum” katonai tábort jelent, ezeknek kialakítása kötött; egy négyzetes befoglaló formában úthálózatok és épületek helyezkednek el, derékszögű rendszerben, a határvonalain a hosszanti oldalak közepén találhatóak bejáratai, védelmét körbástyák segítik elő.

Nyomait körülbelül 10 éve fedezték fel. 2013 és 2019 között találták meg, a középén található, pretóriumot, amely magisztrátusok és családjaik lakhelyeként szolgált, illetve a katonai laktanyák nyomait. Jelentősebb felfedezések közé tartozott, amikor fellelték, a lakosok által Palotának hívott, ovális alaprajzú, melegfürdő márvány lépcsőjét, majd a melegvizes csövek egy részét.

Castrum romai

Ezen nyomok mellett rengeteg téglát találtak, egyértelműen utalva arra egykoron egy kolónia is részét képezte a rómaiak által elhódított térségnek. Nevét nem tudjuk, mivel minden azt hordozó kő vagy téglát anyag beépítésre került a falu egy másik épületébe. Egyes feltételezések szerint a kolónia a Kandia nevet viselhette, mely a Castrumhoz vezető utca neve is. Nem mindig tudták pontosan meghatározni a falu mellett húzódó tábor nyomainak eredetét. Egy ideig úgy tartották Szentiványi Márton (Miké) nádor kastélyának romjai, akiről Mikháza a nevét kapta.

A Szentföld

Mikházát a nyárádmentei Szentföld központjának tartják. A név enyhe gúnyt tartalmaz. A falu környékén protestáns települések találhatóak, akik Mikházát és a völgy felső részében lakó katolikusokat nevezik összefoglalóan így. A településnek 1309 körül már temploma volt.

A mikházi templom és kolostor

A települést, katolikus szellemben, a boszniai ferencesek közül kettő, Salinay István és Lapati István alapította meg. Habár a hitet ők terjesztették és őrizték, állandó otthonuk nem volt, ezért 1636-ban Márkodi Gergely és neje Derzsi Erzsébet, telket ajándékoztak a szerzeteseknek, hogy rá templomot és kolostort építsenek. Az építkezéshez szükséges „fejedelmi és országgyűlési” engedélyt Toldalagi Mihály fejedelmi tanácsos és marosszéki főkapitány adta meg. A főkapitány neje, Mihálcz Erzsébet támogatásával készült el a templom, amely magába foglalja a Toldalagi család sírboltját. Mellé pedig az akkor Custodiának hívott kolostor épült. Utóbbi 1640-ben VIII. Orbán pápa elvette a boszniai szerzetesektől és magyar fennhatóság, a Salvátor provincia, alá helyezte. 1656-ban védlevelet kapott II. Rákóczi Györgytől.

Templom

A templomot 1692-ben szentelte fel Dluszky Jakaba Szent István tiszteletére. 1692-ben készült el, majd 1912-ben épült át. Sokak számára kedves volt, később búcsújáróhely is lett. Kripta részében a Toldalagai család mellett sok más erdélyi nemes család tagjai is nyugszanak.

Az épület kialakítását tekintve lényeges megemlíteni két faragott kőkeretű portálát, melyek Kovács András művészettörténész szerint „*manierisztikus formákat tükröznek*”, a korszakra jellemző német minta szerint. Ablakai félköríves záródásúak, ezeknek feltárása és restaurálása nemrégiben történt, sgraffito eljárással. Az olasz eredetű díszítő módszer keretében először egy sötét réteget hordanak fel a felületre, erre egy világosat, melyre szénporral felviszik a kívánt mintákat. Ezeket aztán egy vasszerszámmal visszakarják a sötétebb rétegegig így kirajzolódnak a motívumok. A templom falában díszes sírkövek találhatóak, „*a pillérekbe falazva három provinciális barokk és egy empire síremlék*”. Oltárait a 17. század végén állították fel. Részbe egy kő keresztelomedence, mely feltehetően még az első épületből maradt fenn. Kájoni József orgonát készíttetett a templomba, itt írta meg az Organo Missale című műgyűjteményt, melynek darabjait a kispapok adják elő a szentmise alatt. Berendezése közül megemlítendő, a manapság is megtekinthető, fa szekrény-oltára a sekrestyének.

Az épület alatt kettős sírbolt húzódik; felső részében kizárólag a szerzetesek találhatóak, alul pedig a világi emberek, nemesek. Egyes források szerint az eltemetettek közé tartoznak azok is, akik a Rákóczi mozgalom keretei között, Görgély ostrománál elestek. Az egyházban emléktáblával a következők rendelkeznek: Bornemisza Pál, Gróf Petki Dávid és neje grófné Zichy Sára, Gróf Teleki Pál, Gróf Lázár József. Az épület keleti oldalánál egy keresztfa található, ez Kááli Csapai László alkirálybíró sírját jelöli.

1930 környékén Herczeg Ferenc, Lotz Károly festőművész tanítványa, szekkó technikájú (egy gazdaságosabb, de sérülékenyebb falfestési módszer, amely száraz vakolatra történik) freskókat festett, az addig teljesen egyszínű szentély falára és a mennyezetre. A falat díszítő medalionok „*ornamentális díszítményekkel*” egészültek ki. A templomban őrzik Domokos Kázmér püspöki süvegét, díszöltözetét, kesztyűit és ébenfa püspöki pálcáját.

Az épületegyüttes része egy nyolcszögletű torony, ez a szentély, és a kolostor északi oldalának találkozásánál található. Egykoron itt kongott a „*Füleki*” harang, amit aztán a törökök a füleki vár ostrománál be akartak olvasztani és ágyúként újraönteni. Ez a szándékuk megghiúsult, Toldalagi Miklós, Bálintith Zsigmond és más katolikus nemes urak megvették 500 forintért és a mikházi kolostornak ajándékozták. Időközben az eredeti harangot beolvasztották, de a mait is annak emlékére Fülekinék nevezik.

Kolostor

A mikházi ferences kolostor Nyárádmente egyik „*legkiemelkedőbb egyházi műemléke*”. Építése 1636-ban kezdődött, ezután a 17.-18. században a székely kultúrában kiemelkedő fontosságú szerepet töltött be, „művelődési életének egyik legfontosabb gócpontjaként irányító, oktató, papi utánpótlásképző szerepkört látott el, termékeny szellemi és művészettörténeti központként működött”. 1666-ban nevezték ki Kájoni Jánost a kolostor élére, így került a ferencesekhez az egykori bosnyák custodia. Első kezdeményezései közé tartozik a déli szárny megépítése, erről tanúskodik a faajtók szemöldökén található „1667” felirat is. A kolostor a castrum romjait felhasználva épült, belsejében 5 harang és 5 oltár található, 27 szobával és egy nagy méretű étkezővel rendelkezik. Könyvtárában mintegy 4000 könyvvel bír, melyek közül számos „*igen régi kiadású biblia, énekeskönyv s más régi könyvek*”. A kolostor ajtajai „*cseretölgy*” fából készültek, díszesek. Főkapuja 1673-ban készült, tradicionális székely, faragott, galambbúgos kialakítású. A rendelkezésre álló feljegyzések

alapján a legelső erdélyi székelykapu. Tükördíszze egy sugaras napkorong, mintázata egy részét a kolostor portáljainak kőfaragásai inspirálták. A mai kapu másolat, az eredetit a budapesti Néprajzi Múzeum őrzi. A helyszínen lévőt Dávid Mózes készítette 1930-ban, a nem tökéletes imitáció egy „*faragott oszlopdíszes, címeres tükrű székelykapu*”. Az északi homlokzatán található „fogakkal díszes párkány szemöldökét” korinthoszi oszlopok tartják. A keleti oldali mellékkapuján összefonódó kígyókat ábrázoló relief található. Kájoni János 1670-ben átkerült a szárhegyi kolostorba, az általa kezdeményezett munkálatok 1677-ig tartottak, Jegenyey Ferencz és Hozó Péter guardiánok fejezték be őket.

Az 1700-as évek elején a kolostorba kurucok törtek be, őket elkergették, majd mentességet kértek a szerzetesekre minden nemű tehertől és katonai szolgálattól. Melyet habár Rabutin tábornok biztosított nekik, a labancok ezzel nem foglalkozva feltörték a kolostorhoz tartozó templom ajtaját és azt kirabolták, a lovaikat a belsejében kikötötték, illetve a helyi nőket megerősakolták benne. Magát a kolostort nem tudták feltörni hála az erős kapujának, ezért megelégedtek azzal a szerzetesek összes zabját és gabonáját ellopták. A kolostor 1672-től iskolaként is működött. Az intézményt József császár 1785-ben törölte el a településen, és helyezte át a Marosvásárhelyre, ahol azóta is gimnáziumként funkcionál.

Közel egy évszázadig üzemelt a kistelepülésen gimnázium, mely nagy jelentőséggel bírt a térség számára. Távol esik a környező oktatási intézménnyel rendelkező helységektől, így szinte a Szentföld összes katolikus diákja idejárt. 1796-ban visszaállították elemi iskolaként, amely közel sem volt annyira színvonalas, mint elődje.

Templom és Kolostor

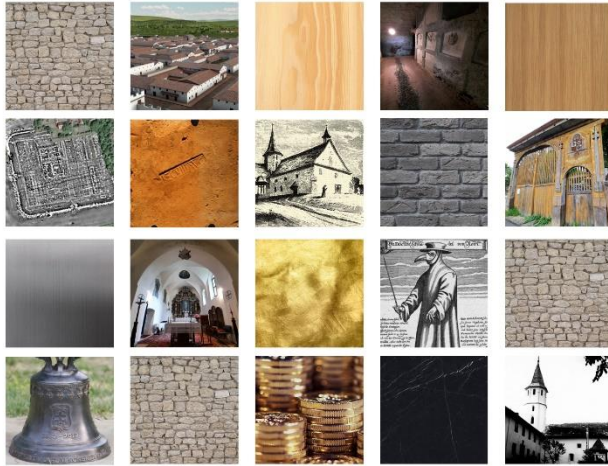
Jelentékteljes események

Mikházán az 18. században tomboló pestisjárvány következtében 1719-ben a népesség fele elpusztult. 1728-ban, a Mikes család várkastélyának romjait felhasználva, a településen római katolikus kápolna épült, amely *“a falutól keletre a temető kertben áll”*. Az 1920. június 4.-ei trianoni békeszerződésig Maros-Torda vármegye Nyárádszeredai járásához része volt.

Jelen

A templom manapság Nyárádköszvényes filiája. Homlokzatán 2002 és 2004 között Emödi Tamás és Kiss Lóránd kutatómunkát végeztek, így került felszínre az eredeti, 17. századi falfestések egy része, illetve a 18. századi diadalív felirata. A kolostortemplom felújítását a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma támogatásával az 1990-es évek végén kezdeményezték.

2004 és 2005 között javításra került a földem, illetve Kiss Lóránd restaurátor korigálta a homlokzat stukkós, festett díszítéseit és a belső falfelületeket az Imago Picta Kft közreműködésével. A munka során bemutatásra kerültek a 17. századi vakolatdíszítések, melyeket a 20. századig egy zsindellyel fedett eresz védett a csapóesőtől. A homlokzat károsodása feltehetően akkor kezdődött, amikor a tetőszerkezet megváltoztatásával ezt az ereszt eltávolították, a felújítás során a védelem érdekében homlokzati védőpárkányt alakítottak ki. A belső munkálatok részét képezte a karzatmellvéd konzerválása és restaurálása. Ezeket Mihály Ferenc farestaurátor szerepében a Fornax Kft. vitelezte ki. A II. világháború után, 1949-ben a templomot és a kolostort államosították. A ferences rend kezéből kikerülve elmeógyógyintézetet helyeztek el az épületben, mely jelenleg is működik. A legtöbb jelenlegi eseménynek Mikházán a Csúrszínház, a templom vagy a kolostor udvara ad helyet. Ilyen például az augusztus 23-án megrendezendő 2R FESZTIVÁL, a Maros Megyei Múzeum és a Csúrszínház Egyesület szervezésében. Ahol a szervezők cél kitűzése egyszerre feleleveníteni a Castrum, a római kor hangulatát, illetve az egyházi események szempontjából lényeges reneszánsz időszakot. A mikházi katonai tábor és település nagy eséllyel pályázhat az UNESCO világörökségi státuszra a Birodalom Határainak világörökségi helyszíneinek részeként.

Sétány elemei

Munkafolyamat

Helyszín vizsgálata

A történeti áttekintést követően a helyszínnel kezdtünk el foglalkozni. Kutatásunk eredményeként kaptunk egy átfogó képet a környékről, amely szépen illeszkedett a személyesen és az olvasmányokból megismert hangulatba. A környék után fontosnak tartottuk Miházát konkrétan megismerni, a falu egyéni karakterét, anyaghasználatát. Tanulmányoztuk a kapott felmérési terveket, majd részletesen megvizsgáltuk a település fekvését, a jellemző beépítési formákat és a tervezési helyszínt.

Helyszínünk egy szerencsésen elhelyezkedő saroktelek, melynek bejárata a 23-as főútra néz. A látogatók mindenképp keresztül haladnak rajta, így tervünk nem csak azok számára lesz észrevehető, akik mindennapjaik a faluban élnek, hanem azoknak is, akik csak átutazóban járnak erre.

Castrum ortofotó

Tervezés

Kutatómunkánkat követően megkezdtük a tervezési folyamatot. Elsődleges fontosságúnak tartottuk meghatározni az adott telken mit engedünk érvényesülni. A helyszín mellett húzódó római Castrum maradványa kiemelt fontosságú volt számunkra. Konceptcionális alapként szolgál tervünkben, a múltat jelképezi. Mindenképp szerettünk volna rá reflektálni. Ezt követően meghatároztuk, melyek azok az épületek, amelyek kisebb átalakításokkal még használhatóak, tervünk előremenetelét szolgálják. Ezt figyelembe véve őriztük meg a kisebb, karakteres székely házat, melynek egy olyan hagyományos funkciót adtunk, amely a jelenben is jól működik.

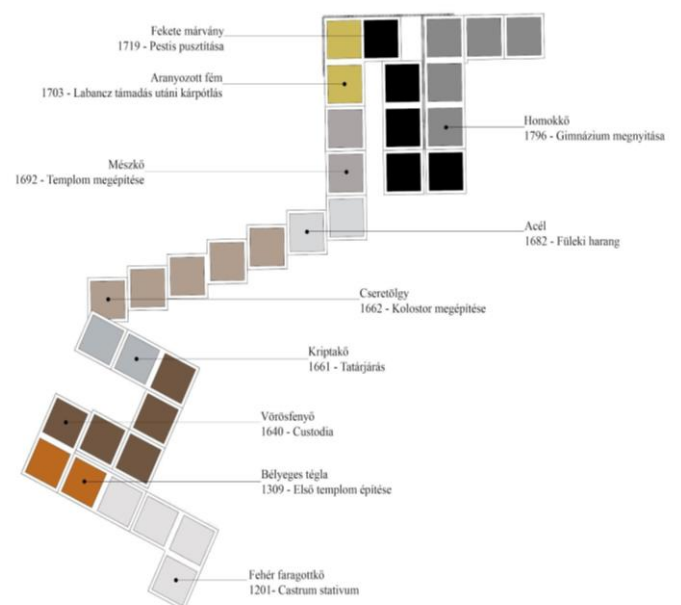

Látványterv

Mezítlábas Sétány

A tervezés során fontos volt számunkra találni egy olyan elemet, amely csak a településé és mind a helyieknek, mind a látogatóknak kedves lehet. A beépítési sémák segítségével felismertük, hogy egy, szinte az egész területet kitöltő, zárt épület akár többet tud elvenni, mint adni, így egy másik eszközt kerestünk.

Az emlékezés tervünk funkcionális alapja. Egy olyan “emlékmű” megtervezése, ami egyszerre könnyed, játékos, de mégis tisztelettel reflektál

Mezítlábas sétány

Mikházára, és annak történelmére. Ekkor született meg a Mezítlábas Sétány ötlete. Egy olyan út, amely összeköti a jelen látogatóját a múlt fontosabb történelmi eseményeivel. Geometriája igazodik a telek formájához, vonalvezetése pedig célirányosan a hajdani Castrum maradványaihoz vezet.

A vörösfenyőből készült, változó magasságú, tartó ládákat olyan anyagokkal töltöttük fel, amik a lehető legjobban jellemzik falu legfontosabb történelmi eseményeit. A szintek közötti különbségek reflektálnak a romokra, izgalmasabbá teszik a sétát. A ládák szegélyeiben a hangsúlyos események évszámai lennének olvashatóak a fába vésve, helyenként égetve. A sétányon mezítláb kell végigmenni. Akkor értünk meg, érzünk át igazán valamit, ha “saját bőrükön tapasztaljuk”. Szeretnénk azzal elősegíteni ezt a folyamatot, hogy adunk valamit, amihez kötni lehet az adott eseményeket, amiről ezentúl mindig eszünkbe fognak jutni.

Figyelemmel arra, hogy valakinek fizikai kondíciója nem teszi lehetővé az út végigjárását, az évszámok a ládák oldalán is szerepelnek, az anyagok pedig egy adott szakaszon több magasságban is megtapinthatók.

Az utat a Kilátó zárja, melynek arányrendszere megegyezik a sétányéval, anyaga egységesen erdei vörösfenyő. Az egykori Castrum szélén elhelyezkedve utal annak már nem látható őrtornyaira, rálátást ad romjaira. A sétány felé fordulva visszatekinthetünk Mikháza történelmére.

A közösségi terek

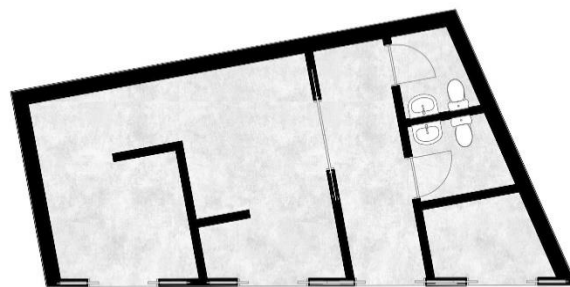
Az útvonal megalkotásával párhuzamosan közösségi tereket hoztunk létre, melyek eköré szerveződnek oly módon, hogy a telekhatárokhoz is igazodnak. Tervezésük során a letisztultságot, a könnyen átláthatóságot, a nyitottságot részesítettük előnyben. Pavilonokat hoztunk létre, melyek elrendezése kedv szerint alakítható, funkciójukat tekintve lehetőség van az aktuális igény szerinti berendezésre és átalakításra. A két pavilon kapcsolatban áll egymással, egyfajta “ölelő formában” kerültek kialakításra. Ez a sajátos formai adottság keretet ad a telken lévő építményeknek, párbeszédet kezdeményez közöttük. Ez megtalálható a tetők kialakításában, a nyílászárók elhelyezésében, a teraszok és a sétány közelségében. A helyszín minden eleme az egészet szolgálja, együtt nyernek az elemek értelmet.

Helyszínrajz M=1:500

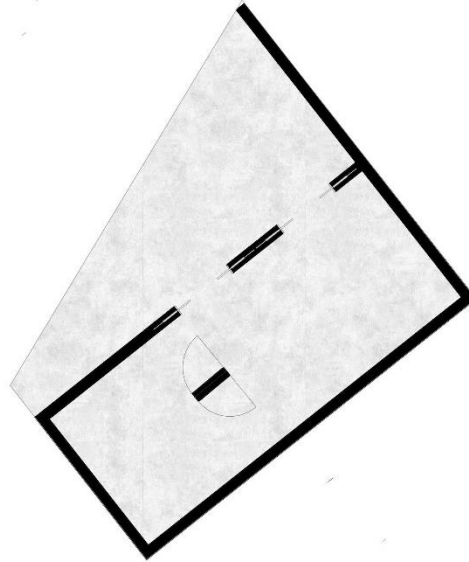
A Sétány mellé egy szabadtéri színpadot helyeztünk el, így az idelátogatók jó időben élvezhetik a szabadtéri előadásokat.

A felső pavilon elgondolásunk szerint egy kisebb múzeumként üzemel, ahol a látogatók bővebben tájékozódhatnak a sétány elemeiről, azok jelentőségéről. Terveink szerint ez a tér időszakos kiállításoknak is otthont adna. Továbbá ez az épület látja el az alapvető szükségleteket, itt találhatóak az illemhelyek és a raktár.

Felső pavilon alaprajz

Az alsó pavilonnál elsődleges volt számunkra a nyitottság. A tolóajtókkal meghatározható, hogy az épület mennyire nyisson a helyszín felé, az aktuális igényeknek megfelelően. Ezen felül a térben elhelyezkedő toló falaknak köszönhetően belső elrendezése is kötetlen, a lehető legopcionálisabban kialakítható. Ez tervünk azon eleme melynek rendeltetése teljesen a közösségtől függ. Bármely esemény szervezésére alkalmas, legyen szó táncszóról, előadásokról, vagy koncenterkről.

Alsó pavilon alaprajz

A “reclaim jegyében”

A területen megmaradt régi épületet és építményeket különlegesnek tartottuk, hiszen mi más adhatja vissza a település sajátosságait jobban, mint az eredeti építészeti és a helyi értékek. Ezek közé tartozik a díszes kapu, mely nagy hagyománynak örvend Székelyföldön. Kézzel faragott és gondos munkával díszített, nem feltétlenül teszi lehetővé a bejárást, néha pusztán emlékként szolgál. A telket határoló, kissé robusztusabb kerítés, a tervünkben felújításra került, így ismét teljesítheti egykori védelmi szerepét.

A harmadik megőrzendő érték, a favázis szerkezetű ház. Falazata meszeléssel, lábazata sarazással készült, időnként egy-egy új réteggel kiegészítve. Konceptiónkban a “Korcsma” szerepét tölti be, így nevezték egyes erdélyi nyelvjárásokban a kocsmát.

Az épület állapota többnyire jó, de szükséges a felújítása falainak, nyílászáróinak, helyenként a tetőnek. Benne egy kisebb vendéglátó tér helyezkedik el, ahol meg lehet kóstolni a helyi pálinkát, vagy a puliszkát. Ezzel együtt az információs központ szerepét tölti be, ahogy a kocsmá is régebben a pletykák és a hírek gócpontja volt, itt lehet érdeklődni arról pontosan mi a telek funkciója, milyen programokra, eseményekre lehet számítani a közeljövőben.

Fontosnak tartottuk, hogy a tervezési helyszín előtti kisebb zöld felülettel is foglalkozzunk tájépítészeti szempontból. Ennek kiemelt jelentőséggel bíró része egy fakereszt. Ez elé a Sétány egy elemét helyeztük el. A négyzetes forma a kereszt előtt található közvetlen, körülötte a ládikákat alkotó fa gerendák terülnek el, olyan kialakításban, hogy a kereszt mindenki számára könnyen megközelíthető legyen, illetve lehetőséget biztosítsanak a megpihenésre és a tisztelet nyilvánításra.

Eredeti kapu és kerítés, megtartott épület

Anyaghasználat

A tervezés során végig fontosnak tartottuk a természetközelséget, a helyi anyagok használatát, melyek nemcsak könnyen beszerezhetőek, de illeszkednek Mikháza hangulatába is. A régi időket felidézik a hagyományos fa kapcsolatokkal készült tartószerkezeti elemek, mint a Sétány ládái. A pavilonok fehér, egyszerű vakolt burkolattal készülnek, a tetők fedése fa cserepekkel történik. A meglévő épület a pavilonokkal egyező fehér vakolatot kap, teteje a szükséges helyeken javításra kerül.

Műleírás

A sétány

A Sétány szerkezete fa csapolással készül, a magyar népi építészet leggyakoribb és legtartósabb építési módszerével. A négyzet alapú elemek 20x20 cm-es farönkökből készültek, melyek körülbelül négy négyzetmétereseek, ezáltal két felnőtt ember kényelmesen elfér rajta. A ládák belsejébe egy fogóháló borítás került, mely meggátolja az apróbb anyagok kihullását, a ládáknak lévő, feltöltő, természetes anyagokét, így ügyelve a biztonságos kialakításra. A Sétány mellett elhelyezkedő fa lécezések, - melyek anyaga szintén vörösfenyő, - egyszerre két feladatot látnak el, egyrészt térelhatárolóként szolgálnak, így sejtelmesebbé teszik a Mezőtlábas Sétány útvonalát. Másrészt védelmi szerepük van, a magasabb ládák elemei mellett korlátként sorakoznak fel. A léceket ékekkel rögzítik a talajba.

A pavilonok

A népi építészet jegyében vályogtégglából készültek. Több szempontból is előnyösnek tartjuk ezt az anyaghasználatot. A fenntarthatóság jegyében természetes alapanyagokból előállítható, a lehető legkevesebb környezetre káros hatással. Nem szükséges szállítása sem, hiszen helyben előállítható. A vályogtégla egy levegőt átengedő, hőt tartó anyag.

Forrásaink:

<https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Tunderkert-tunderkert-1/a-szekelyfold-leirasa-14496/marosszek-1596A/xv-a-szentfold-15BD8/>

<https://muzeulmures.ro/mikhazi-regeszeti-park/>

<https://web.archive.org/web/20090126022513/http://www.hhrf.org/gyrke/Sematizmus/maros/mikhaza.html>

<https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-magyar-neprajzi-lexikon-71DCC/n-734DB/nyarad-mente-735D0/>

<https://mek.oszk.hu/04800/04804/html/163.html>

<https://liget.ro/eletmod/a-romaiaktol-az-elmegyogyintezetig-idoutazas-mikhazan>

<https://www.erdelyiutazas.hu/magyar/telepules/mikhaza-1446>

<https://www.magnificat.ro/portal/index.php/hu/szent-ferenc-alapitvany/harchivum-mainmenu-323/19740-mikhazan>

https://www.szekelyfoldiinfo.ro/Menu/mikhaza-prezentacio_kepekben-turisztikai_attrakciok-szallas-helyek-terkep-a_kornyek_turisztikai_latvanyossagai-szallasai-mikhaza.html

<https://rubiconintezet.hu/project/nyaradmente-a-marosszek-kozpontja/>

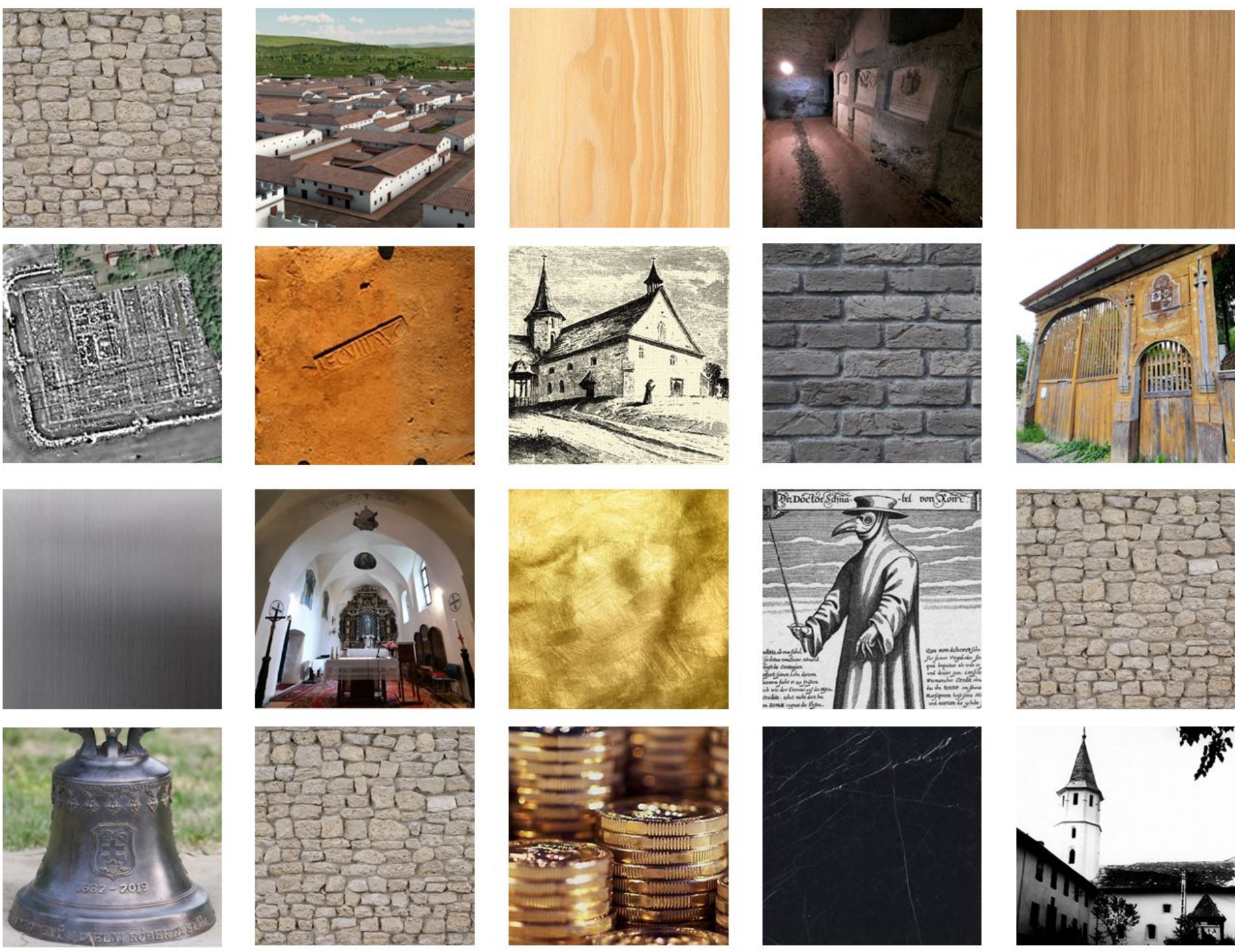
<https://www.virtualisszekelyfold.ro/hu/pano/145>

<http://www.romerterv.hu/muemlekeink/mikhaza-ferences-templom-es-kolostor-erdely/>

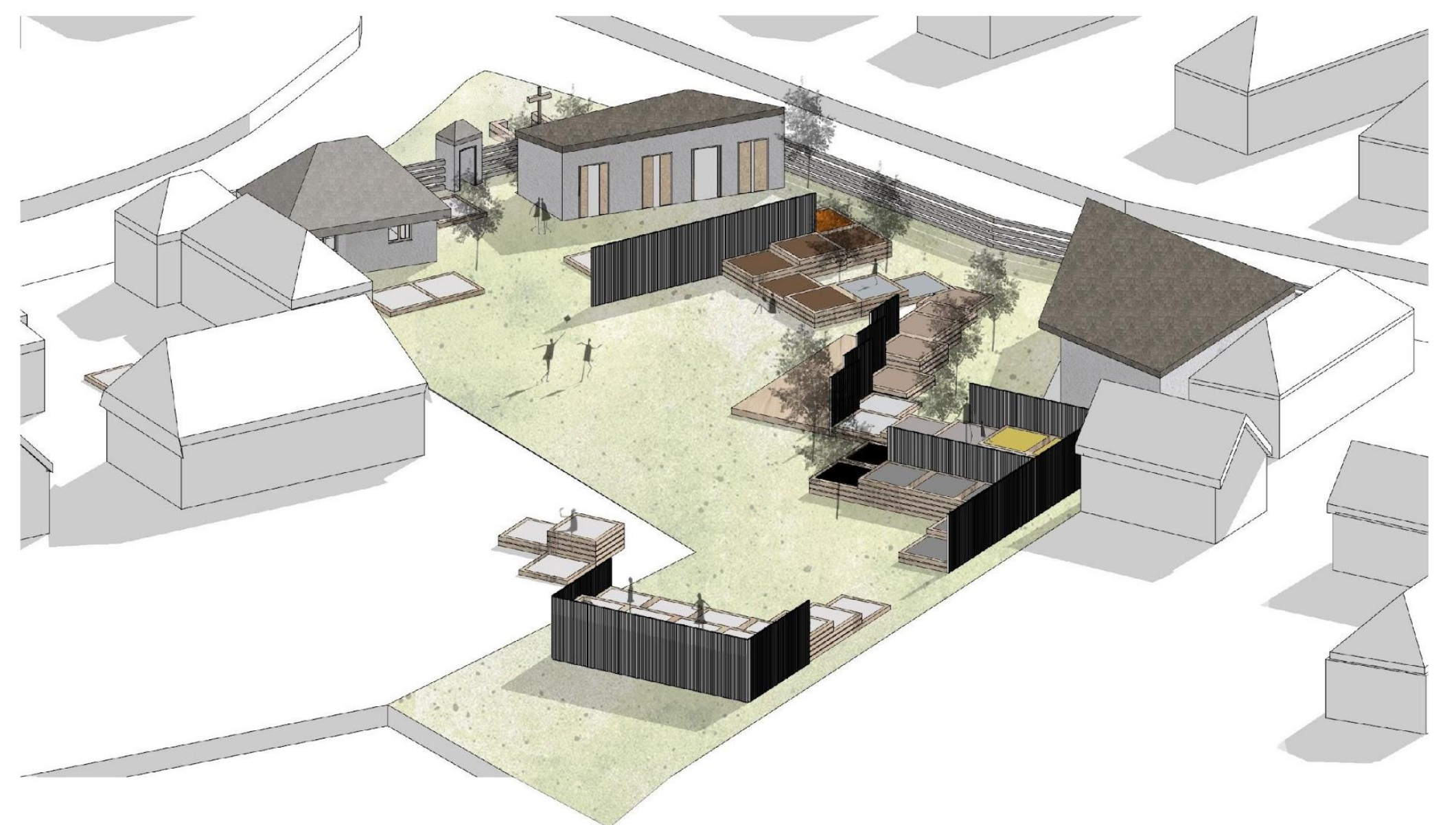
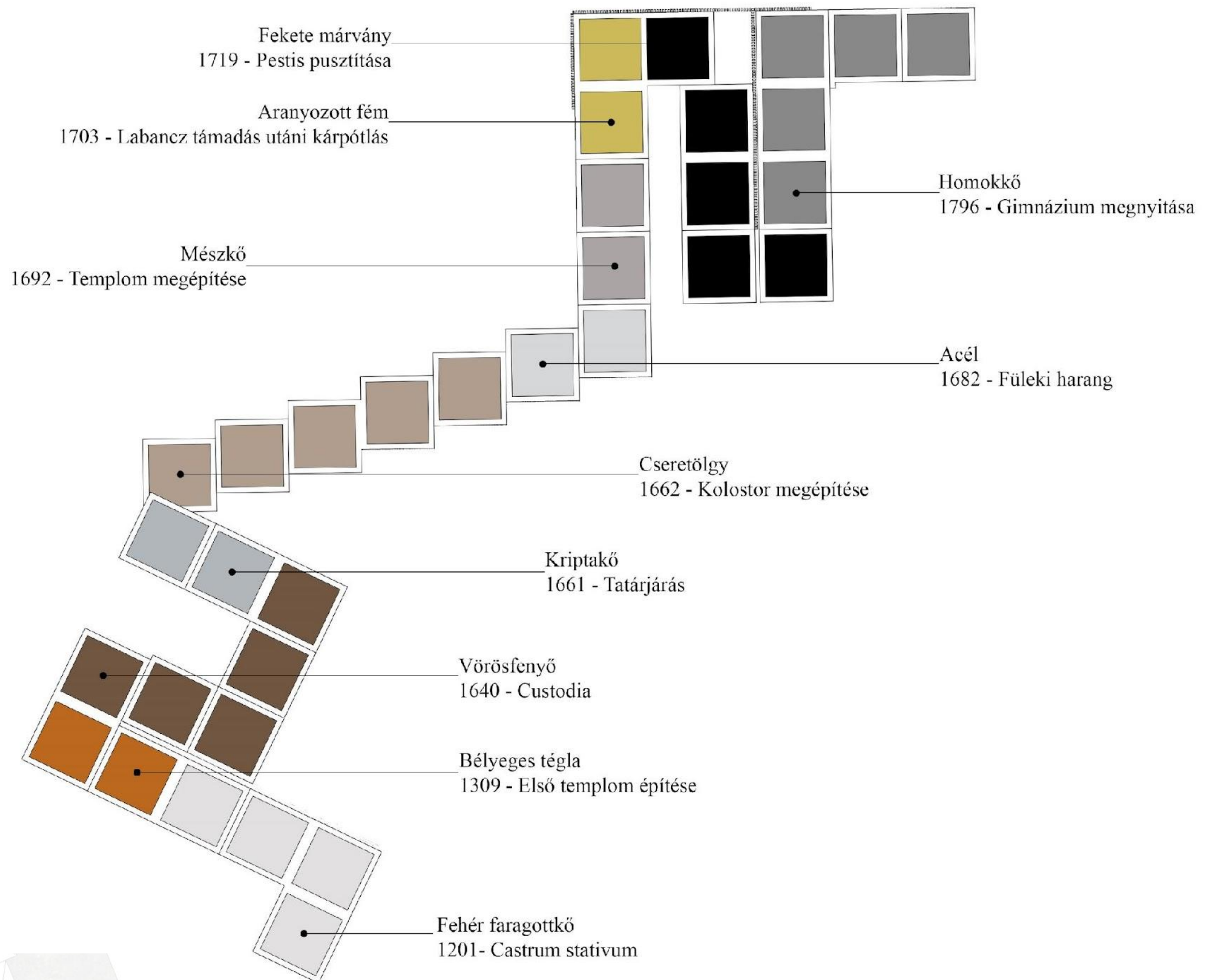
<https://visitmures.com/hu/templomok/ferences-kolostor-mikhaza>

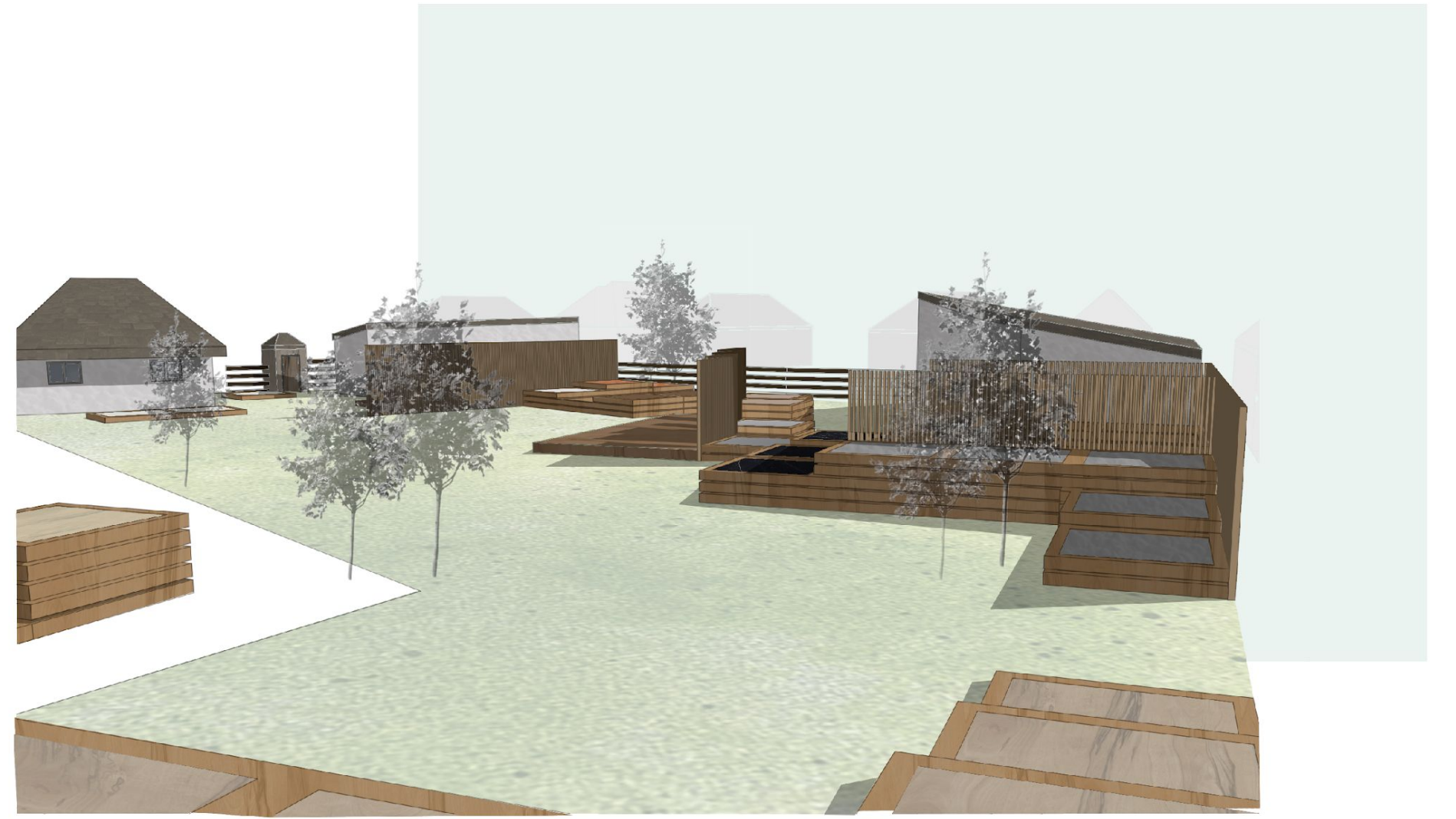
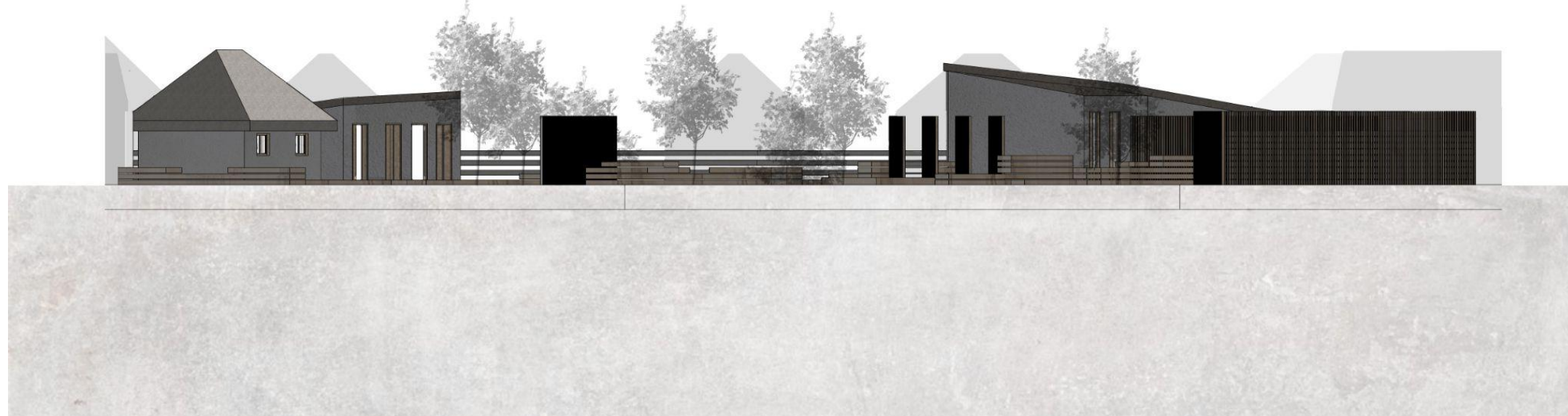
<http://www.kjnt.ro/ertektar/ertek/a-mikhazi-ferences-templom-es-kolostor>

<https://liget.ro/eletmod/a-romaiaktol-az-elmegyogyintezetig-idoutazas-mikhazan>

A dolgozatunk témája a mikházai tervezési helyszín újraértelmezése és átépítése, oly módon, hogy átmenetet képezzen, a település tradicionális népi építészete és az ókori római múltja között. Izgalmas kérdéseket tettünk fel ezzel kapcsolatban, például, hogy egy ilyen hagyományos építészeti környezetbe, hogyan illenek bele a kortárs építészeti jegyek, ennek mi az elméleti és gyakorlati eszköztára, mi a történeti korok és a jelen összehangolt építészetének funkcionális kapcsolata.

Célunk egy olyan közösségi tér megalkotása volt, mely egyszerre elégíti ki az itteni lakosok és az idelátogatók igényeit is. Tervünk, a helyi sajátosságok magába foglalásával és a település múltjának megértésével hoz létre egy új értéket a település számára.

